

ЮНАКЪТ, ЩО БОЗАЛ ДВАДЕСЕТ И ПЕТ ГОДИНИ

chitanka.info

Имало едно време един юнак, що бозал двадесет и пет години. Майка му не могла да го отбие, затова отишла в съдилището да се оплаче от него.

И съдиите го прогонили в гората, за да го изядат зверовете.

След време царят започнал да гради голям дворец. Всички мъже от околните села и градове отишли да носят дърва и дъски за двореца и момъкът, що бозал двадесет и пет години, си рекъл:

— Всички карат дърва, я да взема и аз да закарам.

Насякъл той дърва, впрегнал воловете, пък си казал:

— Чакай да си похапна малко.

Седнал той да яде и през това време дошли два вълка и прегризали вратовете на воловете му, а той се позасмял и рекъл:

— Яжте, синковци, яжте, пък дано се заситите!

Щом се нахранил, станал, хванал вълците, впрегнал ги и ги подкарал — нали ще носи дърва на господаря! Царят зинал от учудване, като видял тоя впряг, и заповядал на слугите си да разтоварят дърветата, а момъка да изгонят от царството.

Тръгнал той из горите и по някое време срещнал един човек.

— Добър вечер! — поздравил го момъкът.

— Дал Бог добро! — отвърнал му човекът.

— Тъй както те гледам, май си голям юнак. Какво можеш да правиш?

— Мога да познавам къде има бой дори през девет земи.

— По-голям юнак ли си от мене? — попитал го момъкът.

— Не зная, побратиме — признал си човекът. — От тебе може и да съм по-голям юнак, ала имало един, що бозал двадесет и пет години — той сигурно е по-голям юнак от мене.

— Хайде да се побратимим двамата и да потърсим още другари — предложил му момъкът.

— Да се побратимим — рекъл другият.

И двамата поели на път. Вървели те, вървели и на едно място видели един мъж, който седял и си играел с воденични камъни.

— Добро утро! — рекли му двамата.

— Дал Бог добро! — отвърнал им той.

— Искаш ли, човече, да се побратимим? — попитал го момъкът, що бозал двадесет и пет години.

— Искам, защо да не искам — съгласил се мъжът.

— Ти какво можеш да правиш?

— Ако поискам, мога да издълбая ей този камък и да направя от него котел.

— Ама по-голям юнак ли си от мене?

— А, от тебе съм по-голям юнак! Имало обаче един човек, що бозал двадесет и пет години — той само може да е по-юначен от мене.

И тримата побратими тръгнали заедно. Ходили, ходили, пък срещнали човек с големи-големи мустаци.

— Добър вечер! — рекли му те.

— Дал Бог добро! — отвърнал им той.

— Ние сме трима побратими и сме тръгнали по света. Искаш ли да дойдеш с нас? — попитал го момъкът, що бозал двадесет и пет години.

— Че защо да не искам! — отвърнал му мустакатият.

— А какво можеш да правиш?

— Виждаш ли ги мустаците ми, момко? Ако река, с единия мустак мога да изтръгна тая гора, а с другия — оная.

— И по-голям юнак ли си от мене? — рекъл му момъкът.

— Не зная. От тебе може да съм по-голям юнак, ала имало един човек, що бозал двадесет и пет години — той може да излезе по юнак от мене.

И четиримата поели напред. Вървели, що вървели и стигнали до морето. На брега видели да стои един човек.

— Добро утро! — поздравили го те.

— Дал Бог добро! — отвърнал им той.

— Ние сме четирима другари. Искаш ли и с тебе да се побратимим? — попитал го момъкът, що бозал двадесет и пет години.

— Дадено! — отвърнал човекът.

— Ама ти какво можеш да правиш?

— Ако поискам, мога да изпия морето и пак да го изплюя.

— Да не би да си по-голям юнак от мене? — рекъл му момъкът.

— От тебе като нищо съм по-голям юнак, ама са ми разправяли за един момък, що бозал двадесет и пет години, та той сигурно е по юнак от мене.

Така юнаците станали петима. Тръгнали те вкупом, пък щом навлезли в една гора, момъкът, що бозал двадесет и пет години, спрял и рекъл:

— Ето тук можем да поживеем. Има вода наблизо, ще ходим на лов, ще носим дивеча и ще си готвим. Хайде, побратиме, направи ни котел! — казал той на каменоделеца.

И юнакът на бърза ръка издълбал един голям камък, а другите отишли на лов и не след дълго всеки донесъл по някакъв дивеч. Оставили те месото на каменоделеца да го наготви и пак тръгнали да ловят животни из гората.

По едно време морето се разпенило и от него изскочил един великан.

— Добър вечер! — рекъл той.

— Дал ти Бог добро! — отвърнал каменоделецът, докато чупел с ръце един дебел ствол, за да направи цепеници за огъня.

— Какво правиш тука?

— Не виждаш ли — огън клада. Моите другари са на лов и аз им готвя вечерята.

— Хайде да се обзаложим, побратиме! — предложил му великанът.

— Да се обзаложим, ама на какво? — попитал каменоделецът.

— Да се преборим: ако ме надвиеш, ще ми вземеш главата, а ако аз те надвия, ще ти изям вечерята.

Обзаложили се двамата и взели да се борят. А юнакът, който чувал през девет земи, рекъл на другарите си:

— Край огъня става бой. Ще видите, че някой ще ни изяде вечерята.

Великанът, който излязъл от морето, бързо надвил каменоделеца, изял месото в котела и се изгубил във водата. И щом четиримата другари се върнали при огъня, видели празната съдина и попитали готвача:

— Къде е, побратиме, вечерята ни?

— Ох, не питайте! — рекъл им той. — Както подклаждах огъня, изскочи един великан от морето и се обзаложихме: ако го надвия, да му взема главата, а ако той ме надвие — да изяде вечерята. Е, той ме победи и всичко изяде.

Легнали си гладни петимата другари, а на другия ден оставили мустакатия юнак да сготви вечеря за всички. Той запалил огъня и сложил котела с месото да ври, ала по някое време морето се развълнувало и оттам се появил отново морският великан.

— Добър вечер! — поздравил той.

— Дал ти Бог добро! — отвърнал мустакатият.

— Какво правиш тука?

— Ами огън клада.

— Хайде да се обзаложим, побратиме!

— Да се обзаложим, защо да не се обзаложим! — склонил готвачът.

— Ще се преборим и ако ме надвиеш, ще ми отсечеш главата, а ако аз те надвия, ще ти изям вечерята.

Започнали да се борят и след малко великанът победил мустакатия, изял всичкото месо и пак потънал във водата. И щом четиримата другари си дошли гладни-прегладнели, начаса видели празния котел и попитали:

— Къде е, побратиме, вечерята ни?

— Ех, побратими, голяма борба настана с тоя пусти морски великан, ала той надви и мене и всичко изяде.

Пак си легнали гладни юнаците и на сутринта рано-рано тръгнали на лов, а онзи, който чувал през девет земи, взел да кладе огъня, за да приготви вечерята. Ала тъкмо вече си мислел как ще зарадва другарите си с вкусната гозба в котела, ето че морето се разбунтувало и от водата пак се показал морският великан.

— Добър вечер! — рекъл той.

— Дал Бог добро! — отвърнал готвачът.

— Какво правиш тука?

— Огън клада, очи нямаш ли, та ме питаш?

— Хайде да се обзаложим!

— На какво, побратиме?

— Ако ме надвиеш, да ми вземеш главата, а ако аз те надвия, да ти изям вечерята.

Склонил готвачът и започнали двамата да се бият. Много време се борили, ала накрая великанът победил, изял цялата гозба и отново си влязъл във водата. След малко пристигнали четиримата другари, видели, че в казана отново нищо няма, и се затюхкали:

— Ех, побратиме, пак няма вечеря за нас! Толкова дивеч изловихме, а в устата си троха не сложихме!

— Утре аз ще остана да готвя, та да видя какъв е този великан, който все ни изяжда гозбите — казал момъкът, що бозал двадесет и пет

години.

И на сутринта наклал огъня и сложил месото да се вари в котела, пък седнал отстриани и си запушил чибука. Минало се време и изведнъж морето страшно забучало, а от него изплувал великанът.

— Добър вечер! — рекъл той.

— Дал ти Бог добро! — отвърнал му момъкът.

— Какво правиш тука?

— Огън клада, да не си сляп, та ме питаш!

— Хайде да се обзаложим!

— Дадено, приятелю, ама на какво?

— Ако ме надвиеш, ще ми вземеш главата, а ако аз те надвия, ще ти изям вечерята.

И двамата запретнали ръкави и здравата започнали да се борят, ала дълго време никой не надвивал другия. Най-послед момъкът тръшнал морския великан, отсякъл му главата и я ударил в земята. Главата потънала девет аршина надолу, ама великанът станал, изровил я, сложил я на врата си и мигом потънал във водата. А момъкът място не можел да си намери от гняв, че не е могъл да доубие злосторника. И щом се прибрали неговите другари, той още отдалеч им викнал:

— Ей, побратими, бързо яжте и пийте, че да ставаме да гоним злия морски великан! Ето я кръвта му край огъня. Аз му отсякох главата, ударих я в земята и тя потъна девет аршина надолу, ама той скочи, взе си я и пак се изгуби в морето!

Седнали петимата другари, нахранили се и щом омели всичко в котела, момъкът рекъл на юнака, който можел да изпие морето:

— Изсърбай всичката вода, приятелю, та да намеря великана.

Другарят му се навел, взел да пие на едри глътки и след малко пред юнаците зинала дълбока черна дупка. Те направили дълго-предълго въже от коприва и момъкът заръчал на мустакатия:

— Побратиме, я смъкни тия две планини и ги донеси тука!

И той начаса домъкнал планините с мустаците си и ги изтъркалял в дупката.

— Вържете ме сега, братя, през кръста и ме спуснете надолу — рекъл момъкът. — Заклатя ли въжето, спускайте още по-надолу.

Юнаците го вързали и го спускали, спускали, докато момъкът стъпил на долната земя — понеже под морето имало друга земя. Там той видял три много хубави девойки, които седели и плачели. Пред

най-голямата стоял стан, който сам тъчал. По-малката държала гергеф, който сам се извезвал, край най-малката пък сновели позлатени пиленца, а тя греела от хубост като слънце.

— Защо плачете, момичета? — попитал ги юнакът.

— Как да не плачем, момко! — отвърнали девойките. — Нашият баща много пъти се изкачваше на горната земя, но пак се връщаше, а сега се качи и не се върна.

„А, това ще да е моят човек! — казал си момъкът. — Жал ми е за тия красавици, ала все пак ще го убия, като го намеря!“

— Искате ли да ви изнеса и вас на горната земя? — рекъл той на момичетата.

— Искаме, как да не искаме — отвърнали те, — ама нека да си вземем и стана, и гергефа, и пиленцата.

— Ще изнеса и тях — склонил юнакът.

Той разглобил стана и го сложил в пазвата си, разглобил и гергефа, пък го пхнал в джобовете си, взел и пиленцата в ръцете си. После заръчал на двете по-големи сестри да се покатерят на раменете му, грабнал най-малката девойка и заклатил въжето.

Другарите му го изтеглили на горната земя и поели двете девойки, ала вместо да качат и момъка, прерязали въжето и юнакът и малката дъщеря полетели през още една земя надолу. Под тях имало един черен и един бял овен. Девойката викнала:

— Момко, гледай да паднеш върху белия овен. Ако паднеш върху черния, ще отидеш три земи по-надолу.

Девойката яхнала белия овен, който я отнесъл на горния свят, а юнакът се стоварил върху черния и пропаднал три земи по-надолу, пък си рекъл:

— Боже, Боже, какво дочаках от побратимите си!

И си легнал той на земята да си почине и се унесъл в сън. До него се извисявала топола с орлово гнездо в короната. Едва бил задрямал юнакът, и му се счуло, че някой писка в гнездото. Отворил очи и що да види — една голяма змия пълзяла нагоре по дървото. Момъкът мигом вдигнал боздугана си, смазал главата на змията и пак си легнал.

Събудил се той по някое време и видял, че орлицата стои на тополата и му прави сянка.

— Хей, орлице — рекъл той, — защо си разперила криле и ми засенчваш слънцето?

— За да спиш спокойно, юначе! — отговорила птицата. — От три години насам страшната змия изяждаше всичките ми рожби, нито една не ми оставяше, а ти сега спаси малките ми и я уби. Кажи какво да направя за тебе.

— Какво ли можеш ти да сториш за мене? Само Господ може да ми помогне. Хайде, остани си със здраве! — рекъл момъкът, станал и тръгнал на път.

По някое време срещнал едно момиче, което вървяло и ронело сълзи.

— Къде отиваш, девойче? — попитал го той.

— Към морето съм тръгнала, момко — рекла девойката и пак горчиво заплакала.

— Какво ще търсиш там сам-самичка?

— Люта хала мори града ни от жажда, момко — отвърнало момичето. — Изпива ни реките и изворите, ако не й изпратим по една девойка да изяде. Всяка къща се изреди да дава жертва на халата, сега дойде и моят ред. Аз съм дъщеря на царя.

— Не бой се, сестро — казал юнакът. — Хайде заедно да вървим.

Отишли те на брега на морето, а там юнакът легнал на пясъка и сложил глава в скута на девойката.

— Недей да стоиш повече тук! — замолила му се царската дъщеря. — Ще загинеш заедно с мене!

Ала юнакът не я послушал и след малко задрямал. По едно време морето се разбесняло и девойката се разплакала от страх. Една сълза капнала върху бузата на юнака и той се събудил.

Скочил на крака, грабнал боздугана и застанал до царската дъщеря. А от водата изплувала страшната морска хала и зинала да налапа момичето. То се разпицяло, ала момъкът развъртял боздугана и повалил чудовището. Кръвта му потекла като порой и от корема на звяра изскочили всички девойки, които бил нагълтал. Момичетата поблагодарили на момъка и веднага хукнали към града.

— Хайде, върви си и ти, сестро — казал юнакът на царската дъщеря.

Отишла си тя у дома и разказала всичко на баща си. Отначало царят не ѝ повярвал, ала тя рекла:

— Щом не ми вярваш, ето погледни — реката тече кървава, мътна.

Тогава царят наредил на слугите си:

— Доведете при мене този юнак!

И момъкът се явил пред царя.

— Искай, юначе, каквото си намислиш — казал му царят. — И царството ми да поискаш, и него ще ти дам!

— Не искам царството ти — отговорил момъкът. — Аз съм слязъл тук от пет земи по-горе и искам да ме изведете на белия свят.

Събрали се хората от цялото царство, ала никой не се наемал да изнесе момъка пет земи нагоре. Дошли и всички птици, но дори най-големите не се осмелили да качат юнака на белия свят. Орлите рекли:

— Никой от нас не може да направи това. Има обаче един орел на триста години, той е най-стар и се е изкачвал и друг път на горната земя, та сигурно ще може да изнесе юнака там. Само че сега се съблича — пера сменя, перушина хвърля, затова ще трябва да се изчака.

Царят повикал орела и го попитал:

— Можеш ли да изнесеш този човек пет земи нагоре?

— Изнасям го — рекъл орелът, — ама сега се събличам, гол съм и не мога.

— Докога ще се обличаш?

— Докато заколите два бивола и изхвърлите костите, а месото им скълцате. Докато напълните едната биволска кожа с месо, а другата — с вода, дотогава аз ще се облека.

Заколили царските слуги два бивола, изхвърлили костите, накълцали месото, напълнили кожите и орелът дошъл. Окачили те кожите на крилете му, а юнакът седнал на гърба на птицата.

И щом момъкът яхнал орела, той му заръчал:

— Река ли ти „врак“, ще ми даваш месо, река ли ти „гро“, ще ми даваш вода.

Литнал орелът нагоре и понесъл юнака. Кажел ли „врак“, момъкът му давал месо, кажел ли „гро“, давал му вода. Ала месото се свършило и човекът взел да къса парчета от нозете си, за да храни птицата. Най-сетне орелът изнесъл юнака на горната земя.

— Хайде — рекла птицата на човека, — стани и тръгни, та да те видя можеш ли да ходиш.

— Ех — отговорил юнакът, — как да ходя, като ме болят краката! Рязах от тях месо, за да ти давам да ядеш.

Тогава орелът рекъл:

— Разбрах аз тази работа. Пфу! Пфу! — и изплюл късчетата човешко месо, а те мигом залепнали по местата си.

— Благодаря ти, птицо! — рекъл юнакът, станал и хукнал към морето.

Там другарите му още се препирали за девойките и не можели да ги поделят. Най-голямата сестра казвала, че ще вземе някого, ако ѝ намери стан, който сам да тъче. По-малката пък се заричала да се омъжи само ако женихът ѝ донесе гергеф, който сам да се извезва, а третата искала златни пиленца, за да склони да мине под венчило с някого.

Много свят се събрал, прочути юнаци дошли да искат девойките, ала никой не могъл да изпълни нито едно от условията.

А момъкът, що бозал двадесет и пет години, си починал хубаво на брега на морето, пък отишъл при девойките. Извадил от пазвата си стана и взел най-голямата сестра. После измушил от джобовете си гергефа, та получил и по-малката сестра. Накрая изкарал от пояса си позлатените пиленца и спечелил и най-малката девойка.

Така момъкът отвел трите хубавици и по-големите оженил за царски синове, а най-малката задържал за себе си.

И аз бях на сватбата им — ядох, пих и ме дариха с гърне мед. Тъкмо се облизвах пред неначенатия мед, не щеш ли, рипна вашето куче, та ми прекатури гърнето, счупи го и аз не можах дори да вкуся от този пусти мед.

Затова дойдох да ви кажа да си пазите кучето!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.